

TANTÁRGYI ADATLAP

Érvelés és elemzési módszerek

BMEGT41M101

I. TANTÁRGYLEÍRÁS

1. ALAPADATOK

Tantárgy neve

Érvelés és elemzési módszerek

Azonosító

BMEGT41M101

A tantárgy jellege

kontaktórás tanegység

Kurzustípusok és óraszámok

<i>Típus</i>	<i>óraszám</i>
Előadás	2
Gyakorlat	2
Laboratórium	0

Tanulmányi

teljesítményértékelés
(minőségértékelés)

típusa

félévközi
érdemjegy

Kreditszám

5

Tantárgyfelelős

<i>Neve</i>	<i>Beosztása</i>	<i>Email címe</i>
-------------	------------------	-------------------

Dr. Kutrovácz Gábor	egyetemi docens	kutrovacz.gabor@gtk.bme.hu
---------------------	-----------------	----------------------------

Tantárgyat gondozó oktatási szervezeti egység

Filozófia és Tudománytörténet Tanszék

A tantárgy weblapja

<https://edu.gtk.bme.hu>

A tantárgy oktatásának nyelve

magyar - HU

A tantárgy tantervi szerepe, ajánlott féléve

Szak: **Kommunikáció és médiatudomány mesterszak MA**

Tantárgy szerepe: **Kötelező**

Ajánlott félév: **1**

Közvetlen előkövetelmények

Erős Nincs

Gyenge Nincs

Párhuzamos Nincs

Kizáró feltételek Nincs

A tantárgyleírás érvényessége

Jóváhagyta a Gazdaság- és Társadalomtudományi Kar Kari Tanácsa (2026.05.27.) az 580389/21/2026 iktatószámon hozott határozatával, amely érvényes 2026.05.27-től.

2. CÉLKITŰZÉSEK ÉS TANULÁSI EREDMÉNYEK

Célkitűzések

A tárgy célja, hogy a hallgatók magas szinten elsajátítsák az argumentáció-elméleti és logikai elemzési eszközök használatát, és képesek legyenek ezeket tudatosan alkalmazni szóbeli és írásbeli kommunikációjuk során. Az elemzési képességek fejlesztése mellett kiemelt figyelmet fordítunk az érveléstervezési módszerekre és az érvelési gyakorlat növelésére. Tanulmányozzuk azokat a komplex kommunikációs helyzeteket, amelyek érvelések stratégiai integrálását igénylik.

Tanulmányi eredmények

Tudás

1. Magas szinten ismeri a legfontosabb társadalomtudományi összefüggéseket.
2. Ismeretei kiterjednek a szakterület tágabb rendszerben való elhelyezésére, a rokon szakterületekhez való kapcsolatok meg- és felismerésére, a tágabb rendszer adta lehetőségek és a hatásrendszerre vonatkozó kontextusok használatára.
3. Ismeri a kommunikáció és kultúra összefüggéseit, e kapcsolat különböző szintű megnyilvánulásait és ezek következményeit a társadalmi kommunikáció összefüggésrendszerében.
4. Megfelelő és elegendő ismeretanyaggal rendelkezik ahhoz, hogy eligazodjon a társadalmi döntéshozatal különböző mechanizmusában.
5. Érti és átlátja a társadalmi érdekérvényesítés csatornáit, az érdekütköztetés fórumait és a döntések befolyásolásának legális és etikus módszereit. Saját szakmai ismeretei alapján felismeri e terület kommunikációs és információs sajátosságait.
6. Birtokában van a szakterületén alkalmazható és alkalmazandó módszertani ismereteknek, érti a legújabb módszertani fejlesztések lényegét, átlátja ezek fejlődési tendenciáit.

Képesség

1. Képes szakterülete ismereteit alkalmazni a problémák és konfliktusok felismerésére, és hatékonyan közre is tud működni ezek megoldási javaslatainak kidolgozásában és megoldásában.
2. Szakmai feladatainak megoldásában képes önálló elemzésre, értékelésre, és következtetések és magyarázatok szintetizálására.
3. Képes szakterületének egyes résztemáiról önálló, szaktudományos formájú összefoglalókat, elemzéseket és az elemzéseket magába foglaló tanulmányokat, szöveges összegzéseket készíteni.
4. Képes az információk kritikus elemzéséhez és feldolgozásához kellően megalapozott technikák széles skálájának alkalmazására.
5. Képes hiányosan rendelkezésre álló adatok esetében is helytálló és korrekt véleményt vagy bírálatot megfogalmazni, döntést hozni, és az ebből adódó következtetéseket szakmai és nem szakmai közönség számára érthetően kommunikálni.
6. Képes a változások kezelésére vonatkozó adaptáció koncepciójának kidolgozására, ennek munkatársaival és egyéb partnereivel való megvitatására és elfogadtatására.
7. Képes önálló szakmai koncepciók kidolgozására és ezek kivitelezésére.
8. A szakon megszerzett tudás birtokában képes a társadalomtudományi és ezen belül a kommunikáció és médiatudományi tudásával kapcsolatos szakmai reflexióra, és szakmai tudásának folyamatos fejlesztésére.
9. Képes szakmai tudásának birtokában az eredményes és hatékony értelmiségi munkára.
10. Képes az élethosszig tartó tanulás folyamatában való részvételre.

Attitűd

1. Elfogadja és következetesen vállalja a társadalomtudományi gondolkodás sokszínűségét, és hitelesen képviseli szűkebb és tágabb környezetében ennek szemléleti alapjait.
2. Nő szakmai identitásának tudatossága, megalapozottságának mértéke, megszilárdul hivatástudata.
3. Kritikusan viszonyul azokhoz a megközelítésekhez, amelyek korlátozni kívánják a társadalomtudományok nyitottságát és sokszínűségét tudományos, gyakorlati, jogi vagy politikai kommunikációs színtereken.
4. Elkötelezett a társadalmi egyenlőség, az élet minden területén érvényes demokratikus értékek, a jogállamiság és az európai értékközösség mellett és véleményét a megfelelő formában meg is tudja fogalmazni.
5. Nyitott a szakmai innováció minden formája iránt, befogadó, de nem gondolkodás nélkül elfogadó az elméleti, gyakorlati és módszertani újításokkal szemben.
6. Bízik saját tudásában és képességeiben, elkötelezett a szakmai elképzelések iránt.
7. Nyitott a kritikus önértékelésre, a szakmai továbbképzés különböző formáira, az értelmiségi világlátás önfejlesztő módszereire és törekszik önmaga fejlesztésére e területeken.
8. Nyitott és befogadó a társadalomtudományokban most formálódó minőségbiztosítási törekvésekkel szemben, elkötelezetten törekszik ezek saját szervezetben történő alkalmazására és működtetésére.
9. Nyitott és elfogadó azokkal a felkérésekkel kapcsolatban, amelyek tudásának, ismereteinek, szakmai tapasztalatainak megosztására irányulnak.

Önállóság és felelősség

1. A kommunikáció- és médiatudomány szakmai közegeiben önálló és kezdeményező szerepet vállal az általa elfogadott társadalomfelfogás érvényesítésében.
2. Saját szakmai közegében olyan történetileg és politikailag koherens egyéni álláspontot alakít ki, amely segíti önmaga és környezete fejlődését, tudatosodását.

3. A szervezeti struktúrában elfoglalt helyének megfelelő önállósággal és felelősséggel szervezi munkáját és az irányítása alatt dolgozó munkatársak tevékenységét, felelősséggel vállal fel és működtet egyenrangú partneri viszonyokat.
4. Szakmai és társadalmi fórumokon szuverén szereplőként jeleníti meg nézeteit, felelősen képviseli szakmáját, szervezetét, és szakmai csoportját, elkötelezetten szolgálja és képviseli szakmája érdekeit.
5. Önálló, konstruktív és asszertív az intézményen belüli és kívüli együttműködési formákban.
6. Minden szervezeti, intézményi tevékenysége során felelős módon veti latba tudását és befolyását a minőségi munkavégzés és annak elismertetése mellett.
7. Öntudatosan és felelősen áll ki minden kooperációs formában a társadalom, szűkebb szakmai területe és munkahelye jogi, etikai és szakmai normáinak következetes végrehajtása és védelme érdekében.
8. Felelősséget vállal választott szakterülete szakmai és etikai normáinak betartására.
9. Felelősséget vállal az általa előállított anyanyelvű és idegen-nyelvű szakmai szövegeiért, tudatában van azok lehetséges következményeinek.
10. Tudatosan képviseli azon módszereket, amelyekkel saját szakmájában dolgozik, és elfogadja más tudományágak eltérő módszertani sajátosságait.
11. Önálló és felelős szerepeket vállal hazai és nemzetközi szakmai szervezetek alapításában, működtetésében, érdekérvényesítő fórumok munkájában.

Oktatásmódszertan

Előadások, elemzési gyakorlatok, önálló és csoportos munkavégzés, audiovizuális és prezentációs eszközök/technikák.

Tanulástámogató anyagok

- Elektronikus jegyzetek a tárgy Moodle felületén.
- Johnson, Ralph H. - Blair, J. Anthony. Logical Self-Defense. IDEA, 2006.
- Margitay Tihamér. Az érvelés mestersége. Második kiadás. Budapest: Typotex, 2007.
- van Eemeren, H. F. – Grootendorst, R. – Henkemans, F. S. Argumentation: Analysis, Evaluation, Presentation. Mahwah, New Jersey/London: Elrbaum, 2002.
- Walton, Douglas. Fundamentals of Critical Argumentation. Cambridge: Cambridge University Press, 2006.

II. TANTÁRGYKÖVETELMÉNYEK

A TANULMÁNYI TELJESÍTMÉNY ELLENŐRZÉSE ÉS ÉRTÉKELÉSE

Általános szabályok

A tanulási eredmények értékelése kettő évközi írásbeli részteljesítmény értékelés (1-2. ZH) és órai gyakorlatok alapján történik.

Teljesítményértékelési módszerek

1. Részteljesítmény értékelés (1-2. ZH): a tantárgy és tudás, képesség típusú kompetenciaelemeinek komplex, írásos értékelési módja zárthelyi dolgozat formájában. A dolgozat alapvetően a megszerzett ismeretek alkalmazására fókuszál, így a helyzetfelismerés és önálló kritikai elemzést helyezi a középpontba, az értékelés alapjául szolgáló tananyagrészt és a rendelkezésre álló munkaidőt a tantárgy előadója határozza meg. 2. Részteljesítmény értékelés (félévközi gyakorlatok): egyéni vagy csoportos, előzetes felkészülést igénylő vagy órán kidolgozott.

Szorgalmi időszakban végzett teljesítményértékelések részaránya a minősítésben

- 1. részteljesítmény értékelés (1. ZH): 25
- 2. részteljesítmény értékelés (2. ZH): 25
- 3. részteljesítmény értékelés (félévközi gyakorlatok): 50
- Összesen: 100

Vizsgaelemek részaránya a minősítésben

Az aláírás megszerzésének feltétele, az aláírás érvényessége

Érdemjegy-megállapítás

Jeles	90
Jeles	85–90
Jó	70–84
Közepes	55–69
Elégséges	40–54
Elégtelen	39

Javítás és pótlás

A javítás és pótlás rendjét a hatályos TVSz. szabályozza.

A tantárgy elvégzéséhez szükséges tanulmányi munka

Részvétel a kontakt tanórákon	56
Felkészülés a teljesítményértékelésekre	47
Felkészülés az félévközi gyakorlatokra	47
Összesen	150

A tantárgykövetelmények jóváhagyása és érvényessége

A Kari Hallgatói Képviselőlet véleményezése után jóváhagyta dr. Szandi-Varga Péter oktatási dékánhelyettes 2026.05.04-én. Érvényes 2026.05.04-től.

III. RÉSZLETES TANTÁRGYTEMATIKA

TEMATIKAI EGYSÉGEK ÉS TOVÁBBI RÉSZLETEK

A félévben sorra vett témák

1. Tematika és követelmények ismertetése, bevezetés az érvelésbe. Mivel foglalkoznak a logika, dialektika és retorika tudományterületei? 2.

Érvelések rekonstrukciója: Mit jelent az érvelések rekonstrukciója? A premisszák és konklúziók azonosítása, független-kapcsolt-láncpremisszás

érvelések azonosítása, implicit elemek rekonstrukciója. 3. Érvelések támadása: Hogyan támadhatunk érveléseket? Premissza-, következtetés- és konklúziótámadások azonosítása. 4. Dialektika: Mivel foglalkozik ez a tudományterület? A vitatípusok elmélete, kevert vitatípusok, a vita manipulálása. 5. Órai gyakorlatok: viták 6. ZH 7. Induktív logika: Mivel foglalkozik az induktív logika? Az induktív következtetések formai és tartalmi jellegzetessége, szakértőre hivatkozás, oksági érvelések, analógias érvelés bemutatása. 8. Érvelési hibák: Mit nevezünk érvelési hibáknak? A pragma-dialektika tíz szabályának ismertetése, az érvelési hibák értelmezése a szabályok megsértése alapján. 9. Órai gyakorlatok: viták 10. ZH

További oktatók

Egres Dorottya egyetemi adjunktus egres.dorottya@gtk.bme.hu

A tantárgykövetelmények jóváhagyása és érvényessége

A Tantárgyi adatlap I. és II. részén túli III. részét az érintett szak(ok) szakfelelőse(i)vel való egyeztetés alapján az 1.8. pontban megjelölt Filozófia és Tudománytörténet Tanszék vezetője hagyja jóvá.